

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett Latinsk ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 11.

November 1864.

23 Årg.

Epistelen till de Romare.

Cap. 11: 7—10.

7. Huru är det då? Det Israel söker, det får han icke; men utkorelsen får det; de andre äro förblindade.

Huru är det då? — eller: "Huru alltså?" (gr.:t.) — Apostelen vill säga: Hvad följer nu af allt hvad jag sagt om Israel, och särskildt med orden om de "igenlesda efter nådens utkorelse", jemte tillägget: "Men är det af nåd, så är det icke af gerningar" (v: 5, 6)? Huru skola vi i korthet uttrycka hela förhållandet med Israel? Summan af allt är denna: Det Israel söker, det får han icke; men utkorelsen får det; de andre äro förblindade. — Israel, d. ä. största hopen af folket, söker nemligen sin rättfärdighet af egna gerningar, icke af Guds nåd, icke genom Kristus, och derföre vinner han icke hvad han söker, utan blifwer af Gud förkastad. — Men utkorelsen får det. "Utkorelsen", d. ä. "de utkorade", dessa elända, som sjelfwa hafwa ingen rättfärdighet, utan idel synd, men söka all sin rättfärdighet blott i Kristus, uti hwilken allena vi äro utvalda (Eph. 1: 4) — dessa erhålla rättfärdigheten; och dessa utgåra derföre de "igenlesda efter nådens utkorelse". Sådan är Apostelens förklaring.

Ly hvad Israel söker, men icke vinner, och hvad orsaken dertill är, det har Apostelen i Cap. 9: 31 uttryckligt förklarat, neml. så: "Israel, som for efter rättfärdighetens lag, kom icke till rättfärdighetens lag. Swarsföre? Derföre, att de icke sökte det af tron, utan såsom af lagens gerningar". Hvilken allvarig betydelse får icke här "nådens utkorelse" (v. 5) samt de orden: "Men är det af nåd, så är det icke af gerningar"! Utkorelsen till salighet sker så orubbligt efter Guds ewiga rådslut om vår frälsning genom Sonen, att allt Israels sökande efter rättfärdighet, allt deras "nit om Gud", all deras widlyftiga gudstjänst och deras stora företräden framför hedningarna, "barnaskapet, herreligheten, förbundet, lagen, löstena" etc. (Cap. 9: 4, 5), allt detta

kunde icke hjälpa dem till rättfärdighet, när de icke fogade sig efter Guds frälsningsråd och sökte den genom tron. Nej, "det Israel söker, det får han icke".

Men de utkorade få det. Och hvilka äro de utkorade? Och huru hafwa de blifwit det? Männe på grund af någon egen förtjenst? Bort det! "Är det af nåd, så är det icke af gerningar". Männe då på grund af en owillkorlig utväljelse, utan afseende på deras förhållande emot evangelium? Så säger icke Apostelen, då han förklarar orsaken, hvarföre Israel icke får det han söker — Apostelen säger då icke, att Gud ej welat gifwa Israel sin nåd, utan han säger, att de sjelfwe föraktat den erbjudna nåden, "icke warit Guds rättfärdighet undergifna" (Cap. 10: 3), "icke warit evangelium lydiga" (v. 16), då Herren Gud deremot "hela dagen utsträckt sina händer till det otrogna och motsägande folket" (v. 21). Så war det då icke ett owillkorligt beslut om enskilda personer, som uteslängde Israel, utan endast ett orubbligt beslut om vägen till salighet, neml. att denna skulle vara Kristus, och icke våra gerningar. När nu Israel enträget sökte rättfärdigheten genom sina gerningar och förkastade Kristus, så blefwo de derigenom uteslängda; under det de oivärdigaste syndare erhöilo rättfärdigheten, när de emottogo den af Guds nåd, genom tron på Kristus. Så har Apostelen förklarat utkoressen (Cap. 9: 30—33). De utkorade äro således alla de, som anamma rättfärdigheten af nåd och dermed äro evangelium lydiga. Dessa äro alltid de fattiga själar, som ingen egen förtjenst hafwa, utan tvärtom äro nedslagna öfwer sin egen synd och söka hela sin frälsning blott i Kristus. Dessa "få det", neml. det, som de sjelfrättfärdige förgäfwes söka.

Hwad Apostelen här sagt om Israel och de utkorade, det gäller för alla tider och folk, som hafwa Christi evangelium. "Det Israel söker, det får han icke, men utkoressen får det." Det massan inom christenheten söker, blott genom en utvärtens gudstjenst och borgerlig ärbarhet, det får hon wist icke; endast de omvända och troende få det. Men äfwen ibland de allwarliga själarne sker ett urval. Det som sjelffromheten söker, genom sina egna gerningar, sin allwarlighet, sin verksamhet, sin bön, sin försakelse m. m. det får den icke; ty ehuru allt detta är i sig sjelft godt, så är det dock endast en tufande förhörelse, när själen deri söker sin salighet. Sjelffromheten strider emot Guds frälsningsråd, och hwad den då söker, det får den icke. "Men utkoressen får det" — dessa nedslagna, i sig sjelfwa alltid oivärdiga, men troende själar, som lefwa blott af nåd, de få det. "De andre äro förblindade", dessa, som ännu se sig sjelfwa goda, starka och fromma. War då så allwarlig du någonsin kan, du kommer dock icke till Guds rike; du är icke af de utkorade, efter du icke känner dig eländig och jemmerlig och söker allt i Kristus. Det är endast de eländige, som kunna i sanning anamma Kristus; och blott i honom äro wi utwalde (Eph. 1: 4).

De andre äro förblindade — egentligen: "förhårdade.**) Hjertats hårdhet är tvåfaldig: först den naturliga, hvilken tillhör hvarje menniskohjerta, såsom ett arf från syndafallet, och kan äfwen fruktansvärdt förökas genom wanan att emotsä Drdets röst; sedan den hårdhet, som utgör en Guds straffdom, då Han för menniskans fortsatta olydnad och motstånd emot Anden rättwisligen "öfwergefwer henne i ett wrängt sinne" (Cap. 1: 28) och låter henne öfwergå till en ohjelpelig förstörelse. Hon blifwer då i alla afseenden otillgänglig för sanningen; förståndet förblindas, samwetet döfwas, hjertat förhårdas; hon är nu "förderfwad till sinnet och oduglig till tron" (2 Tim. 3: 8). Det är detta försträckliga tillstånd, Apostelen här åsyftar och utförligare beskriwer i v. 8—10. Från denna fruktansvärda straffdom woro nu de "igenlesda efter nådens utkorelse" undantagna. Det är till motsats emot desse, Apostelen säger: "de andre äro förhårdade". Desse "andre" äro således alla de, som höra Drdet, såsom Israel hade "hört det" (Cap. 10: 18, 19), men dock alltid förblifwa i sitt obotfärdiga tillstånd, hela nådesdagen äro ett "otroget och genstörtigt folk" (v. 21). Dessa blifwa då rättwisligen af Gud förhårdade och förblindade.

8. Såsom skrifwet är: Gud hafwer gifwit dem en förbittrad anda; ögon, att de icke se skola, och öron, att de icke höra skola, allt här till dags.

Här börjar nu en så försträcklig beskrifning på denna straffdom, hwarmed Gud förhårdar och förblindar sina föraktare, att den wisserligen borde wäcka hvarje menniska till fasa för den obotfärdighet och olydnad mot Guds nådeskallelse, hwarigenom man kan ådraga sig en sådan dom. Apostelen anför nu Skriftens ord om förhårdelse-domen öfwer Israel och wisar att denna war tidigt i deras Hel. Skrift förutsagd; han säger: Såsom skrifwet är. Och först har han hemtat de profetiska orden ur Esaie bok, dels af Cap. 6: 9, 10, dels af Cap. 29: 10, och sammanfört dem till ett enda kort språk: Gud hafwer gifwit dem en förbittrad anda; ögon, att de icke se skola, och öron, att de icke höra skola, allt här till dags"). — En "förbittrad anda" heter egentligen: en "bedöfnings ande", en "dwalans ande".

*) Drdet i gr.-texten härleder sig från ett ord, som allraförst betecknar det sten-ämne, som af wisfa källwatten affätter sig och hårdnar till en fast sten. Sedan betecknar det också hvarje tillhårdning, t. ex. den som uppkommer i händerna wid tungt arbete. Häraf kan man förstå ordets betydelse med afseende på hjertat.

**) De orden, "allt här till dags", synas wara tagna ur 5 Mos. 29: 4, der språkets innehåll återfinnes, ehuru i annan form, och der de orden stå: "intill denna dag". Annars kunde också Apostelen sjelf göra det tillägget och wilja säga: Såsom det förr tillgick, så tillgår det ännu i dag.

Språket tyckes i synnerhet vara taget ur Es. 29: 10, der det lyder så: "Herren hafwer eder instänkt en swår sömns ande, och tillhäft edra ögon" etc. Och orden, "dwalans ande", påminna desutom om de ställen, der det säges att Gud gifwit folket att "dricka ur dwalakalken", eller "yrfelns bägare", ett win, af hwilket man blifwer raglande och faller (Es. 51: 17; Ps. 60: 5). En sådan ande, genom hwilken all sund besinning är borta, så att man gör och talar allt hwad galet är och icke förstår att det är galet, utan menar sig handla och tala klokt — en sådan ande är det, som här kallas en "förbittrad ande", en "bedöfnings ande". Ja, på det nyss anförda stället, Es. 29: 10, säges icke blott i allmänhet, att Herren hade instänkt dem en swår sömns ande och tillhäft deras ögon, utan der tillägges ock en målande beskrifning på förblindelsens utsträckning och huru den fullkomligt tillintetgör all förmåga att fatta Guds ord. Den lyder så: "Edra Profeter och Förstar, de seende (gr.-t., d. ä. de som borde vara seende, eller ock inbilla sig vara det) hafwer Han förblindat; så att hela uppenbarelsen (gr.-t.) är eder worden likasom orden i en förseglad bok, hwilken man gifwer till en, som läsa kan, och säger: Käre, läs detta; och han säger: Jag kan icke, ty hon är förseglad. Eller likasom man gäfwit boken till en som icke läsa kunde, och sade: Käre, läs detta; och han sade: Jag kan icke läsa" (v. 11, 12). Detta är Profetens beskrifning på förblindelsens dom — i sanning en gruslig beskrifning — att människan skall med seende ögon icke se; att de tydligaste Guds ord skola vara såsom "förseglade" eller undångömda för henne. Och alldeles så bewisar det sig i erfarenheten ännu i dag, och det icke blott på Judarna, utan ock på många inom kristenheten, då de se och höra Guds ord och erkänna att det är Guds ord, men dock icke taga det ringaste intryck deraf.

Och orsaken, hwarföre Gud så förblindar människor, förklaras i nästa vers af samma Cap.: "Och Herren säger: Därföre, att detta folket nalkas mig med sin mun, och hedrar mig med sina läppar; men deras hjerta är långt ifrån mig, och de frukta mig efter människors bud, som de lära". D., att hvarje människa wille gifwa akt på detta språk! Här är den egentliga orsaken till förblindelsens straffdom, neml. att människan är falsk och skrymtaktig i sin fromhet, gifwer Gud blott munneus och läpparnas tillbedjan, men icke hjertats kärlek och lydnad; att hon icke will uppriktigt göra allt det Han äskar, utan af Guds ord utwälfjer blott hwad henne behagar och gör åt Gud blott wisfa gerningar. Om hon deremot wille göra allt hwad Han äskar, och göra det genast, så skulle hon snart få erfara sin förtappade belägenhet, sin fångenskap under synden och djefwulen, och nödgas på allwar söka Herren. Och sådana nedslagna och sökande själar gifwer Han alltid sin nåd och sitt hus. Men då hon så gåfwas med Sonom, att hon wäl bswar religion, deltagar i den yttre gudstjensten, förstår sanningen och bekänner den med munnen,

men sedan i lifwet går hwilken wäg hon sjelf behagar, fortleswer i sitt oomvända tillstånd, i sina afgudars tjenst, i synd och fåfänglighet, och icke gifwer Herren sitt hjerta, då blifwer Hans rättfärdiga dom denna: Efter detta folk nalkas mig med sin mun och hedrar mig med sina läppar, men deras hjerta är långt ifrån mig etc., så skall jag och taga ljuset ifrån dem, att de icke skola så leka dermed och gäcka mig — jag skall gifwa dem en "swär sömns anda, ögon, att de icke se skola, och öron, att de icke höra skola".

Det som här är öfvermåttan tänkvärdt och försträckt är, att det är Gud sjelf, den store kärleksrike Guden, som omsider så straffar sina föraktare, att Han till deras ewiga ofärd förblindar dem — den samme nåderike Gud, som så brinner af kärlek till menniskorna, att Han utgifwit sin egen ewige Son för oss, och att Han förlåter de öwärdigaste syndare alla deras brott emot Honom, så snart de blott hylla Sonen och blifwa Hans lärjungar — den Gud, som beständigt förlåter de arma barnen alla deras synder och sist will gifwa dem en ewig herrlighet, fastän de i sig sjelfwa förtjent idel wrede — denne kärleksrike Gud instänker åt några andra menniskor en "swär sömns anda", till ohjelpelig förblindelse och förstockelse, neml. åt dem, som emotstå Hans nådiga kallelse och skrymta inför Honom med blott yttre gerningar. Och denna försträckliga straffdom har Han låtit öfvergå sjelfwa egendomsfolket, sin wän Abrahams barn, när de började så skrymta inför Honom. Här skola wi se Guds försträckliga rättfärdighet — se, att "Gud låter icke gäcka sig" — se, att på samma gång som Han är öfvermåttan nådig mot de arma syndare, som höra Hans röst och låta föra sig till bättring och tro, Han är en alldeles försträcklig hämnare öfwer sina föraktare, som emotstå Hans nådiga kallelse.

Uti Es. 6: 10 gifwer Han Profeten denna befallning: "Gad åstad och säg till detta folket: Hörer, och förstår det icke; ser, och märker det icke" — d. ä. hörer och ser huru mycket som helst, I skolen dock icke förstå ellerakta det — till den grad skola edra hjertan förstockas. Och detta blott derföre, att de på den tid, då Gud i sin nåd sökte dem med sin Anda, och då det war dem möjligt att fatta och lyda Hans röst, likwäl af sjelfwillig ondskas och olydnad föraktade den hulda kallelsen. — Widare tillägger Herren här: "Förstocka detta folks hjerta, och gör deras öron lumbörda, och förblinda deras ögon, att de icke se med sina ögon, eller höra med sina öron, eller förstå med sitt hjerta, och omvända sig och warda salige. Men jag sade: Herre, huru länge? (Huru länge skall denna förstockelse wara?) Han sade: Tilldess att städerna öde warda utan inbyggare, och husen utan folk, och marken ligger platt öde" (v. 10, 11). Så talade Herren om Israel. Och nu stå wi och se med ögonen huru punktiligt allt detta gått i fullbordan. Skulle icke sådant wäcka hwarje menniska? Men nej, många skola dock icke se och besinna

det, neml. så många ibland oss, som också äro under någon förblindelsedom. Så skola wi se hwad det vill säga, att menniskor äro förblindade. Gud förskone i nåd oss alla! "Det är gräseligt att falla i den lefwande Gudens händer".

Och må ingen tänka, att denna fruktansvärda regering af Gud tillhörde blott Gamla Testamentets tid; nej, äfwen den milde Frälsaren, midt i sin kärleksrika nitälskan om själarne, uttalar samma dom öfwer dem som då hörde honom, men icke woro Hans röst lydige, icke wille anamma den till bättring och tro. Betraktom blott hwad wi läsa i Matth. 13 Cap. Då lärjungarna frågade honom hwarföre Han talade till folket med liknelser, som de icke förstodo, swarade Han: "Eder är gifwet att weta Guds rikets lönlighet; men dem är det icke gifwet. Ty hwilken som hafwer, honom skall gifwas, att han skall nog hafwa; men den som icke hafwer, af honom skall och warda taget det han hafwer. Förden skull talar jag dem till med liknelser; ty med seende ögon se de intet, och med hörande öron höra de intet, ty de förstå det icke. Och på dem warder fullkomnad Esaias profetia, som säger: Med öronen skolen I höra, och skolen icke förstå det; och med seende ögon skolen I se, och skolen icke förnimma det. Ty detta folks hjerta är förstockadt, och deras öron höra illa, och deras ögon hafwa de igenlykt, på det de icke ens skulle se med ögonen, och höra med öronen, och förstå det med hjertat, och omvända sig, att jag måtte hela dem". Tänk hwilka förträffliga ord af den nåderike Frälsaren, att Han wätröfveligen säger sig "förden skull" tala med liknelser, att någre af folket skulle icke fatta det — Han sade: "Dem är det icke gifwet" — "den der icke hafwer, af honom skall och warda taget det han hafwer". Och hwad en sådan "icke hafwer", det är mottagligheten för Guds röst, när denna tilltalar honom. Och hwad som då "skall tagas ifrån honom", det är sjelfwa ljuset. Så säger och Apostelen i 2 Thess. 2: 10—12,: Därföre att de icke anammade kärleken till sanningen, att de måtte salige blifwit, förden skull skall Gud sända dem kraftig willfarelse, så att de skola tro lögnen, på det de skola alla dömda warda, som icke hafwa trott sanningen, utan hafwa lust till orättfärdigheten. Se, så långt går Guds rättfärdiga wrede i förblindelsedomens öfwer Hans föraktare, att Han icke blott undanhåller dem ljuset, utan och "sänder dem kraftig willfarelse, att de skola tro lögnen" och warda fördömda.

Detta sista ställe förklarar och en händelse, som ofta bekymrar wälmenta själar, neml. att på wissa tider, i synnerhet då evangelium blifwit med kraft och wälsignelse predikadt i ett land, äfwen de grusligaste willfarelser då uppstå och spridas i tal och skrift, ja, uppenbara anfall göras mot tron på Gud och Kristus. Då förträffas Guds barn wid tanken på de många, som skola bortföras ifrån sjelfwa hushushandlingarna och förwandlas rentaf till förnekare. Men då böra wi weta, att sådana händelser utgå

Guds straffdomar öfwer de obotsfärdiga, hvilka, med all den Guds nåd, som dem erbjudes, aldrig låta säga sig, utan alltid stå Guds Andas emot. Och wi få icke klandra Guds domar, äfwen då de wisa sig i en så förskräcklig wrede, att Han "sänder kraftig willfarelse" till dem, som icke wille tro sanningen. Det är wisserligen ömmande, ja, en gruslig sak att ståda, huru odödliga själar nu skola förwillas och förhårdas, så att de "skola tro lögnen, på det de skola dömda warda"; men wi skola också bestämma, att det icke heller är något ringa, det de hafwa begått emot den store Herren, då de emotstått och föraktat all Hans nåd — då de till äfwentyrs icke blott hört Hans ord på det kraftigaste sätt framställas, utan också sett Hans Andes werk inom landet uti många människors omvändelse, och dock emotstått den kraftiga wäckelse som deri ligger — då de kanske äfwen på sina egna hjertan känt Hans hulda klappande och dock föraktat allt och gått bort till werlden och sjäfängligheten. På ett så förskräckligt förakt emot Gud, måste ju också någon förskräcklig dom. Gud är större än människan. Det är wist grusligt att människor skola förtappas, men det är intet mindre, att den store Guden skall blifwa föraktad och gäddad. Det skall wist äfwen blifwa en förskräcklig syn, när Domaren på den yttersta dagen bortwisar de osaliga till den ewiga pinan; men då skall Gud wara så stor och herrlig för de rättfärdiga, att de icke skola hålla de obotsfärdigas ondskas mindre än deras straff — att de under outhärlig ibrandan öfwer Guds stora nåd och långmodighet, som frälst dem sjelfwa wid all deras synd och otvårdighet, skola med affeende på de osaliga bekänna Guds rättfärdighet och endast säga: "Gud, dina domar äro rätta och allesammans rättfärdiga". Sådant böra wi betänka, när kraftiga willfarelser förwilla människor, som hört men föraktat sanningen. Straffdomen är gruslig, men icke större än deras brott. Om wi tycka att Guds straffdom är för hård, så kommer det blott deraf, att wi icke hålla Gud för så stor som Han är. — Men wi återgå nu till texten. Apostelen tillägger ännu ett vittnesbörd ur Skriften om denna förblindelsens straffdom.

9. Och David säger: Låt deras borb warda en snara, och till bekajelse, och till förargelse, och dem till deras rätta lön;

10. Warde deras ögon förblindade, att de icke se, och höj deras rygg alltid.

Desse ord finna wi i den märkwärdiga 69:de Psalmen, hvilken hel och hållen är profetisk och framställer Kristus i Hans lidande. Textens ord innehålla således icke Davids, utan Guds dom öfwer de obotsfärdiga Judarna, uttalad i denna form: "Warde deras borb för dem en snara" etc., "warde deras ögon förblindade" etc. Och att Psalmen handlar om Kristus — att orden i densamma äro Hans, ehuru framställda af Profeten David — det se wi redan af innehållet i många versar, men i synnerhet weta

vi det genom Evangelisterna och Apostlarna, hvilka ofta anført ord ur denna Psalm och tillämpat dem på Kristus. Då i Psalmen säges: "Nitälstan för ditt hus hafwer frätt mig" (v. 10), så säger Johannes, att detta fullbordades, då Kristus utdref ur templet dem som der drefwo handel (Joh. 2: 17). Då i v. 5 säges: "De som mig hata utan sak", så tillämpar Kristus detta på sig (Joh. 15: 25). Då i v. 10 säges: "Deras försmädelser, som dig häda, hafwa fallit uppå mig", så tillämpar Apostelen detta på Kristus (Rom. 15: 3). Då i v. 22 säges: "De gåfwo mig galla att äta och ättika att dricka uti min stora törst", så wisa alla Evangelisterna, att detta gick i fullbordan på Kristus o. s. w. Och att här talas om tillkommande ting på det sättet, som om de redan timat, det tillhör den profetiska framställnings-formen, som wi öfwerallt i Skriften finna. Gud gaf sina Profeter att skåda händelserna såsom fullbordade för deras ågon. Så har ock här Davids själ, i profetisk förflyttning till Messie dagar, sett och hört Sonen lida, klaga, bedja, prisa, och David upptecknade hwad Kristus talade i honom. — Och hwad innehåller nu den profetia, den Guds dom öfwer Judarna som i texten anføres? Först heter det:

Låt deras bord warda en snara etc. — "Deras bord"? Bordet betecknar wauligen allt lekamligt godt, liksom wi ännu i samma mening bruka ordet bröd — "han har fått sitt bröd" säga wi, då wi mena: allt hwad till lifwets uppehälle behöfues. Och ehuru de orden i Psalmen: "de gåfwo mig galla och ättika i min stora törst", wisserligen också i egentlig mening fullbordades på korset, så utgöra de dock, såsom äfwen sjelswa händelsen, tillika ett bildspråk, som betecknar: tillfoga bittert lidande. Därföre, då just på de orden, om galla och ättika, följer: "Warde deras bord dem till snara och en fälla", så tyckes meningen wara: "Gafwa de så föraktat all min nåd, att de ock tillfogat mig allt bittert lidande, så skall ock allt, hwad för köttet är behagligt, blifwa dem till den mäktigaste förförelse, "dem till deras rätta lön". — Och då bord eller mat här sammanställas med snara och "bekajelse" (egenl. jagt, fångst, giller), se wi tydligt, att här ligger en bild, neml. den, då fåglar eller djur fångas i snaror eller giller, till hvilka de lockas genom utlagd mat. Det är den utlagda lockmaten, som förer dem i snaran eller gillret. Så skall ock Herren, till rättfärdigt straff för Hans nåds förakt, utlagga föreledande lockmat, neml. jordiskt wälsignelse, öfwerflöd och njutning, åt dem som gäckas med Sonen. De föreledande tingen, som med "deras bord" åsyftas, äro således de samma som Kristus i Matth. 13 kallar törnen, som förqwärwa den goda säden, neml. "rikedomens swel och lifwets wällust". Och det war nu kommet derhän, att Herren skulle äfwen med förförelse hemföra sitt "gensförtiga folk". Då Judarna så lönat all Hans nåd emot dem, att de gåfwo malbröd och galla åt den länge utlofwade Messias,

så skulle och den lekamliga rikedom och vällesnaden, för hvilken de och föraktade Herren, blifwa dem en så mäktig förförelse, att de icke skulle kunna emotstå dess makt, utan riktigt fångslas och förförfas, så att de sedan aldrig mer kunde ålta någon warning. Så blifwa "wredens kärll tillredda till fördömmelse" (Cap. 5: 22).

Och till en förargelse. Här måste ordet på "förargelse" utan twiswel tagas i dess ursprungliga betydelse, som är gillerstång och dylikt *), emedan det då tjenar att, tillsammans med det föregående ordet, "bekajelse" eller "giller", motsvara Psalmens ord. Uti Psalmen står neml. för dessa ord endast "fälla" — "för de säkra till en fälla" (gr.-t.) — men Apostelen har till rikare uttryck för saken använt de nämnda två orden. Allt antyder huru de menniskor skola fångas och förderwas, hvilka icke lyda Herrens röst och derföre blifwa föremål för Hans rättfärdiga straffdom.

Och dem till deras rätta lön — ordagr. "och till lön", eller "wederergällning". Det är till wedergällning för deras obotfärdighet och nådabörakt, Gud blifwer en sådan deras fiende och gillrar för dem; såsom och i Es. 63: 10 uttryckligt säges: "De förbittrade och bedröfwade Hans Heliga Andä; derföre blef Han deras fiende och stridde emot dem". Och då Skriften således uttryckligt säger, att detta onda är en "wederergällning" för deras nådabörakt, då är wißt dermed nog starkt bewisadt, att det icke är en följd af ett Guds owillkorliga beslut. Är det en wedergällning för motståndet emot Andan, då är Guds allwarliga nit om deras frälsning nog bewisadt; då är menniskan wißt sjelf skulden till sitt förderf.

Warde deras ögon förblindade, att de icke se. Detta är sjelfwa saken, som med allt det föregående åsyftas; ty det som Apostelen här wille med Skriften bestryka, war just det, att de woro förblindade, förstockade (v. i). Äfwen då deras bord skulle wara dem till suara och bekajelse, så skedde det för att rätt förförfas och förstocka dem. — Och förblindelsen skulle wara sådan, att de skulle ingenting se; såsom wi förut betraktat ur Es. 29: 11, 12, att Guds ord skall för dem wara såsom en förseglad bok, om hvilken säges: Jag kan icke läsa, ty den är förseglad. Att en sådan hel förblindelse öfvergått Judarna, det se wi tydligt i deras historia. De sågo med ögonen sådana underverk af Kristus som ingen utom Gud kan göra, och dock kunde de icke wäslas att tillbedja och lyda Sonom. Femtusén män vittna, huru

*) Ordet på "förargelse" betecknar egentligen det froliga gillret i fällan, wid hwilket lodmaten är fästad, således: gillerstång. Sedan i bildspråk, allt det som bringar någon på fall, gifwer anstöt, "förargelse".

Han i öfken skapat bröd för dem alla; underverket i Bazarl uppväckande war så uppenbart, att de fiendtliga presterna wille dräpa honom, på det icke allt folk skulle för detta underverk tro på Kristus; tecken wid Christi döb woro så starka, att höf-witsmannen sjelf slog sig för sitt bröst och sade: "Sannerligen war denne en rättfärdig man och Guds Son"; och med allt detta kunde dock de förhårdade fienderna samma afton säga om Christi: "den fördraren" etc. (Matth. 27: 63). Ännu i dag kunna Judar, som bära den högsta wördnad för sin Bibel, deri läsa, att spiran skall icke warda tagen ifrån Juda, innan Messias kommit, och dock ännu förneka att Han är kommen, ehuru det nu är så länge sedan spiran togs ifrån Juda. En mängd sådana exempel wisa hwad förblindelsen vill säga. Men wi se det också på de förblindade inom christenheten, hwilka t. ex. förstått bewisen för Bibelns Gudomliga ursprung, så att de icke förneka detta, och dock icke se hwem Kristus war — eller också med fräckt mod förakta alla Bibelns domar öfwer deras egen uppenbara obotfärdighet och syndalefnad, ja, "frukta som nogast ett ögonblick för helvetet", ehuru det ju måste wara omöjligt, att Guds egna ord kunna swika, så att de skulle kunna undkomma en dom som är Guds dom. Äfwen ett sådant fräckt mod wisar oss hwad förblindelse vill säga.

Och böj deras rygg alltid, neml. under tyngden af träl-dom, oro och nöd, så att de blifwa wanmäktige och "deras län-der städse wackla" (såsom orden i sjelfwa Psalmen lyda). Då de icke willja emottaga Christi ljusliga ord (Matth. 11: 30), utan i otro wilja träla under det "odrägliga oket" af lagens bud och stadgar (Apg. 15: 10; Gal. 5: 1); så låt dem också städse förblifwa sådana plågade trålar, så länge de icke omvända sig till Herren, deras förlossare. Här är uti allt "wedergångning". Då de "älskade mer mörkret än ljuset" (Job. 3: 19), så blef Guds rätt-wisa dom, att deras ögon skulle alldeles förblindas; och då de icke wille höra honom, som war kommen att "förlossa trälarna" och sade: "Om Sonen gör eder fria, så ären I rätteligen fria"; så blef Guds dom, att deras rygg skall alltid böjas och krölas under ett odrägligt ok, både lagens och förstockelsens, med alla de plågor som dermed följa. Och sådan se wi Judarnas belägenhet fortisarande wara, oaktadt allt hwad de lidit i alla tider, sedan de förkastade Kristus. Men så måste det ju wara, när förblindelsen war en Guds dom, hwilket Apostelen nu med dessa anföranden bewisat.

Detta är nu alltsammans skrifwet oss till ett warnings-exempel (1 Cor. 10: 11). Herren Gud är i alla tider densamme; och wi hafwa nu sett, att det är en grundlag i Hans regering öfwer menniskorna, att der Han bewisat stor nåd och giffwit ett mycket klart ljus, men allt blifwer fruktlöst, blifwer föraktadt, der är Hans rättfärdiga wrede i samma grad stor — samt att

Hans straff för den synden, föraktet för Hans kallande nåd, består deruti, att Han drager den kallande nåden tillbaka och lem-
nar menniskan att förblindas och förhårdas. Måtte wi allraförst
betänka, att ju större nåd, som blifwit en menniska erbjuden, men
af henne föraktad, desto större blifwer Guds wrede öfwer henne.
Då Herren Kristus utropar sitt we öfwer de städer, i hvilka
Han hade gjort sina mesta krafter, och de hade likwäl icke bättrat
sig, så se wi, huru domens stränghet stegras efter graden af det
ljus och den nåd, som blifwit hwarje ort erbjuden (Matth. 11:
20—24). Deraf måste nödvändigt följa, att wi Christne, som
åtnjuta evangelijs ljus i dess högsta klarhet, wi hafwa att wänta
den allragruffigaste Guds wrede, om wi dock förblifwa i våra
synder, i otro och obotfärdighet. Detta gäller först om alla, som
tillhöra ett kristet land och blifwit undervisade i allt Guds ord.
Men i swåraste grad skall dock Guds wrede drabba dem, som
derjemte erfarit synnerliga nådesbesöl och dock föraktat dessa —
dem, som haft synnerliga tillfällen att höra och se hwad Guds
rike vill säga, t. ex. bott på orter, der Ordet blifwit i Andas och
kraft predikadt, och sett själar blifwa omvända, ja, kausse i sitt
hus hört evangelijs sanna ord och sett dess verkningar på sin när-
marste omgifning. Sådanas dom blifwer wist allrasträngast, om
de med allt detta emotstå Guds kallande röst och förblifwa i sitt
omvända tillstånd. Ty betänkom ännu, såsom nyss erinrades,
huru Herren Kristus talar om de städer, der ett rikare ljus hade
blifwit föraktadt. Han utropade redan öfwer Chorazin och Beth-
saida ett swårare we, än öfwer Tyrus och Sidon; men då Han
wänder sig till Kapernaum, der Han hade bott och mest predikat,
så att den staden kallades Hans stad (Matth. 4: 13; Cap. 9: 1),
då skärpes detta we till den grad, att Han säger: "Och du Ka-
pernaum, som är upphöjd allt intill himmelen, du skall blifwa
nederstädt allt intill helwetet; ty hade sådana krafter stett i So-
dom, som i dig steddade äro, det hade stått än i dag; dock säger
jag eder: För de Sodomers land skall drägligare wara på do-
medag, än för dig". Här se wi huru answaret och domen för-
swåras i samma grad, som nådesanbuden varit rika, men blif-
wit föraktade. Och nu har vår text wisat oss, att Guds wrede
öfwer denna synd utföres dermed, att Han helt tyft lemnar men-
niskan i hennes obotfärdiga sinne, till att förstockas, så att Han
nu aldrig mer tilltalar och väcker henne. Och då är hon förlo-
rad; då kan hon aldrig mer omvända sig, när Gud icke mer
verkar på henne.

Detta allt är så förskräckligt, att gudfruktiga själar på det
djupaste förfäras och gruswa sig för denna dom, då de ofta med
allt sitt erhållna ljus dock ännu finna sig så hårda, olydiga och
trolösa. Dels frukta de ofta att de redan äro förhårdade, dels
att de snart skola blifwa det. Därom äro de ofta så bekymrade,
att de ur djupet af sina hjertan ideligen ropa: Herre Gud, öf-
wergif mig icke! Gud, tag icke din Heliga Andas ifrån mig! Påt

hellre allt annat ondt komma öfver mig, blott du icke låter mig förhårdas och förblindas! — Sådana själar, som med fruktan och räddhåga så ropa till Herren, böra dock weta, att denna fruktan och detta ropande wiserligen utgör det säkraste bewis, att de icke äro förhårdade. Derjemte är ock i samma fruktan och bön det kraftigaste medel emot förhårdelse.

Men för att något närmare betrakta detta, upptagom här en fråga, som ligger många Guds barn på hjertat. De säga: Då jag känner att jag icke rätt allwarligt fruktar för synden, då jag twärtom känner en stark kärlek till wisja förbjudna ting; är icke detta den olydnad, som måste medföra förstörelse? Eller skola wi tänka, att en omvänd själ aldrig kan så affalla, att hon råkar under förhårdelsedom? — Låtom oss allwarligt pröfwa denna fråga. Först må det aldrig nekas, att äfwen de, som en gång blifwit omvända och troende, kunna åter så affalla. Derom kunna tydliga ord läsas i Ebr. 6: 4—6; Cap. 10: 26; Luc. 11: 24—26; 2 Pet. 2: 20—22 m. fl. ställen i Skriften. Derföre är det säkert, att äfwen benådade själar äro ännu alltid i fara, så länge de äro på jorden, der djeshulen går omkring såsom ett rystande lejon och söker hwem han uppsluta må, der werlden med alla sina frestelser ännu omgifwer oss och wi sjelfwa ännu bära ett bedrägligt hjerta. Derföre äro ock i Apostlabrefwen till "de helige" så många warningar och förmaningar, att wi skola iffläda oss all Guds wapenrustning, för att stå emot i den onda dagen och intill ändan beständande blifwa. Blifwer en Christen säker, så att han bortwisar Ordets warningar och will lefwa fri uti någon klart förstådd synd, då ser det illa ut med den uppriktiga anden. Ja, är det icke en tillfällig sömnaktighet, från hwilken han åter med bäsman uppvaknar; är det icke en frestelse, hwilken han i djupet af sitt hjerta förbannar, utan han har ännu fått denna säkra ande, som aldrig låter warna sig, då är wiserligen den uppriktiga anden wiken. Till ett så olyckligt slut kan han äfwen komma, om han låter sig på nytt fångas under trældomens ock, då han antingen i förjagdhett aflägsnar sig ifrån nådastolen, tröttnar och öfwergefwer allt sökande efter frälöning, eller ock börjar tillfredsställa sig med några wisja gerningar och förgäta det inre förderfwer, hwarigenom han förwandlas från en Christen till en farise. I alla sådana händelser tyftnar åter den inwärtas tukande Anden och förstörelsen inträder. Men märk wäl hwad förut sades: Har själen ännu en sådan ande, som så fruktar för allt detta, så fruktar för säkerhet och hwarje afwikelse från Ordet, att hon af detta bekymmer plägar drifwas att ropa till Herren om Hans nåd och Andas, så är detta det säkraste bewis, att hon icke är förhårdad.

Ly wi skola icke glömma hwad förhårdelsens dom innebär, nemligen att Gud aldrig mera med sin Andas tilltal, straffar och wäcker menniskan, utan att Han nu twärtom "inlänker henne en swår sömns anda", en "dwalans anda", så att hon nu intet

ser eller hörer af Guds ord. Sålom förut är sagdt, är hjertats hårdhet, blindhet, säkerhet, af tvåfaldig art, nemligen antingen den naturliga, den medfödda, eller också den genom Guds förhårdelsedom tillkomna. Den förra säkerheten och hårdheten kan ännu brytas, den sednare aldrig. Många äro i dag hårda och säkra, hvilka en annan tid skola väckas; derföre bewisar icke all säkerhet att förhårdelsedomen öfvergått människan. Mycket mindre kan den själ vara förhårdad, som redan känner fruktan, anslagar och bestraffar sin hårdhet och kanske dag och natt ropar till Herren om förbarmande. Vi skola ihågkomma, att Kristus och Hans Apostlar icke en enda gång med talet om förhårdelse welat bekymra sådana, som själska dömda sig, som fruktade för Guds ord och ropade till Gud mot allt ondt.

Och hwad det angår, att du "icke rätt allwarligt fruktar för synden", så frågas: Hwad är "rätt allwarligt" hos en Christen, eller i hans eget omdöme om sig? Något sådant finnes icke. En waken Christen finner fel och brist uti allt hwad i honom är. Ingen waken själ känner sig vara "rätt" eller nog allwarlig. Och ju mera waken och gudfruktig hon är, desto kännbarare förnimmer hon det gamla hjertats ogudaktighet. — Att wi äfwen känna "kärlet till förbudna saker", är intet annat, än att wi känna köttets lustar och begärelser. Men så länge wi själska fördöma våra syndiga begärelser, af dessa drifwas till nådastolen, att der söka både förlåtelse och förlossning, så utgör alltsammans endast den strid mellan köttet och Anden, som är så utmärkande för dem, hvilka hafwa Guds Ande — en strid, som nödvändigt måste der ega rum, hwarest både Anden och köttet finnas tillhopa i en person. Der måste alltid köttets begärelser blifwa kännbara, såsom wi sågo i betraktelsen öfwer Cap. 7: 14 o. följ. — Korteligen, förhårdelsens dom wisar sig deri, att själen icke mer förnimmer Andens warningar — icke mera ser hwad Ordet innehåller, icke mer tager det till sig. Den människa åter, som själf quider öfwer allt sitt onda, men söker all hjälp hos Kristus, den människan har både hjerta, ögon och öron öppna, ser både sitt stora förderf och Guds stora nåd. Den själen är wißt icke förhårdad, utan kan ännu warda salig, hwilket de förhårdade icke kunna. Hon har derföre stora skäl att fröjda sig och prisa Guds barmhertighet; men emedan hon ännu är på jorden, må hon dock "fröjda sig med bårwande" (Ps. 2: 11), waka och bedja, så att hon behåller det hon hafwer och icke mister sin krona. Gud, förhjelp oss du själf till det saliga slutet! Gud, bewara oss för allt ondt; men låt heldre allt ondt komma öfwer oss, blott icke förhårdelsedomen! Slå oss heldre och tukta oss, blott du icke lemnar oss! Amen.

Nytt och Gammalt från Nådens Rike.

Åter ett under af Guds nåd.

Ett Engelskt fruntimmer skrifwer: I början af detta år, 1864, en af dessa kalla och rustiga dagarna i Januari, kom doctorn i vår lilla stad till mig och sade, att en gammal fattig qwinna på heden, en fjerdedels mil från staden, war nära döden och önskade tala med mig. Jag svarade att detta måste wara ett misstag, ty jag wiste mig icke känna någon gumma der. Men doctorn försäkrade, att hon tydligt nämnt mitt namn och sagt, att jag besökt hennes soja för 2 år sedan och då lärt henne en bön. "Hon åskundar att stillas på den och wara när Herren Kristus", tillade doctorn, "men hon fruktar, att hennes hjerta icke är rättfärdigt, och att hon bedrager sig sjelf. Hon behöfwer tröst".

En händelse, som jag alldeles hade förgätt, återkom nu i mitt minne, då doctorn sade att jag hade lärt den gamla gumman en bön. Och som de närmare omständigheterna wid den händelsen tjena att, tillsammans med det som nu följde, wisa oss Guds nåds storhet, will jag berätta något om mitt första besök hos den gamla.

En wader sommardag för 2 år tillbaka hade jag helt allena wandrat omkring på heden, för att plocka ormbunkar, då jag såg röf hwirfla upp från ett litet lyffe, som jag förmodade wara ett sähus. Då jag fruktade att elden war lös der, stundade jag dit, i afsigt att göra allarm; men då jag kom närmare, såg jag se, att röken uppgick ur en låg storsten, och att det således war en människoboning. Skulle jag nu gå förbi denna stuga och fortsätta min wäg? Eller låg här någon fingerwisning från Herren? Wor kanske någon människa derinne, som behöfde min hjälp till kropp eller själ? Med dessa frågor på hjertat öppnade jag dörren och inträdde i den lilla låga kammaren, der jag fann en ensam gammal gumma, sysselsatt med åtskilliga hus-hållsbestyr. Snart märkte jag, att den gamla war så döf, att jag swärligen skulle kunna göra mig förstådd af henne. För att dock icke lemna henne, kanske för alltid, utan att hafwa sökt wara henne till tjens, skref jag med stora bokstäfwer på ett ark papper dessa ord: "Herre Jesu, lär mig att känna mig sjelf; Herre Jesu, lär mig att känna dig sjelf". Sedan ropade jag samma ord några gånger i gummans öra, lät åfwen henne upprepa dem för mig och såstade sedan papperet på wäggen. Jag gick nu hem med en bön i mitt hjerta till Herren, att Han wärdes i barmhertighet tänka på den gamla gumman. Men jag må till min blygsel bekänna, att jag icke oftare bad för henne, utan snart glömde henne och hela händelsen. Det war nu doctorns ord, som påminte mig om den förgätta tilldragelsen.

Jag gjorde mig genast i ordning att besöka den gamla, och efter en half timmas wandring stod jag åter wid hennes stuga. Dörren öppnades af en qwinna med wänligt ansigte, som bad mig wara hjertligt wälkommen och sade, att den gamla oroligt wäntade på min an-

komst. Då jag närmade mig sängen, der hon låg, och hon igenkände mig, utropade hon ett rop af glädje, som ännu ljuder i mina bron. Ur hennes egen mun hörde jag nu hennes inre och yttre lifs historia.

Ända till den dag, då jag första gången besökte henne, hade hon lefwat fram sitt lif i allehanda synder, äfwen i det yttre grofwa, så som swordom, dryckenskap, tråtor, och utan att ens bekymra sig deröfwer. Ut i en liten trädgårdstämpa bredvid stugan hade hon odlat några grönsaker, hwilka hon sålt i staden, hwarifrån hon wanligtvis återwändt i ett rusigt-tillstånd. — Den bön, jag lärde henne, och sjelfwa besöket, ja, bemöbbandet att tala i hennes öra ett ord af sådan art, allt detta hade kommit henne att tänka, att undra, och hon wiste icke rätt huru det kom sig, att hon började tänka både på sina synder och på Trälsaren, så att hon werkligt började ur sitt mörker bedja den bön, jag hade lärt henne. Herren, som allena kan böja menniskornas hjertan, hade wäckt henne och förmått henne att göra det. En gammal, länge förgäten Bibel blef framletad och flitigt läsen. I Ordets ljus såg hon nu se sina synder i all deras wederskygglighet, men såg också nåd att tro hwad samma Ord vittnar om honom, som bar werldens synder. Ifrån denna tid war hela hennes lif förändradt; hon hade haft frid med Gud och affky för sina förra wägar. Men nu, då hon låg der och wäntade hwar stund att gå in i ewigheten, war hennes hjerta fullt af oro. Hon fruktade, att hon aldrig rätteligen trott på Trälsaren, eller hemligen affallit; hon wiste med sig så mycken kallsinlighet, hjertats hårdhet och ogudaktighet, och wille gernä af någon höra om äfwen hon, sådan hon war, kunde så tro. Jag ropade då i den gamlas öra alla de ord om en ewig och oförstyld nåd, som Herrens Ande i denna stund gaf mig. Derpå knäböjde jag, tillsammans med den qwinna som wärdade gumman, wid hennes säng och bad till Herren, att Han måtte sjelf förklara sig för henne och dermed gifwa henne sin frid.

Då jag önsade få något närmare reda på den gamla, tilltalade jag på hemvägen en qwinna, som jag fann stående i dörren till en stuga, ej långt från gummans. Snart war ett samtal om den sjuka grannen i gång. "Ja", sade qwinnan, "hon har nog ej många dagar qwar, och jag är mycket ledsen att förlora henne. Jag skulle ej sagt så för några år tillbaka, men ni kan icke tro hwad hon på sednare tiden blifwit förändrad. Det är nu omkring 2 år sedan hon en dag kom till mig, för att betala mig penningar, som hon lånt, men som jag trott jag aldrig skulle få igen; ty wi hade grålat derom många gånger, och så ofta hon såg mig, öfwerhopade hon mig med oböfliga ord. Men nu kom hon och sade: "Kära granne, jag kommer för att gifwa dig tillbaka dina penningar och bedja dig förlåta mig. Jag har bedt Gud förlåta mig och hoppas, att du också skall göra det". Jag trodde att hon war rusig och strattade åt henne; men hon war det icke. Sedan den tiden har hon aldrig sagt ett ondt ord åt mig, aldrig har jag heller sett henne drucken. Jag kan icke alls begripa hwad som werkat denna stora förändring; men wist är, att hon sedan den tiden varit den bästa granne, man kan önska sig".

Glad åt äfwen detta vittnesbörd om det nya lif, Herren tändt